REACH-regelgeving chroom-6: autorisatie en voorgestelde restrictie 2025

Veiligheid, wet- en regelgeving · https://seefbv.com/docs/reach-regelgeving-chroom-6/

In communicatie en sociale media duikt geregeld de term ‘totaal Cr(VI)-verbod’ op. Dat is feitelijk niet juist. De Europese REACH-verordening regelt chroom-6-verbindingen via twee verschillende mechanismen die naast elkaar staan, beide met eigen rechten en plichten voor producent, importeur, distributeur en eindgebruiker. Op deze pagina staat hoe REACH chroom-6 daadwerkelijk reguleert: het bestaande autorisatie-regime onder Annex XIV en de voorgestelde groepsrestrictie onder Annex XVII die ECHA in 2025 heeft ingediend.

REACH werkt met twee instrumenten naast elkaar

REACH (Registration, Evaluation, Authorisation and Restriction of Chemicals, Verordening (EG) 1907/2006) heeft meerdere instrumenten om risico’s van chemische stoffen te beheersen. Voor chroom-6 zijn er twee relevant:

Instrument	Annex XIV: autorisatie	Annex XVII: restrictie
Doel	Stoffen van zeer hoge zorg (SVHC) mogen alleen op de markt worden gebracht of gebruikt onder een door de Europese Commissie verleende autorisatie, voor specifiek omschreven toepassingen.	Bepaalde stoffen worden voor sp toepassingen of in specifieke pro beperkt of verboden, met eventu uitzonderingen voor toepassinge geen alternatief beschikbaar is.
Voor wie	Bedrijven die de stof zelf op de markt brengen of beroepsmatig gebruiken in hun proces (galvanotechniek, oppervlaktebehandeling, productie van pigmenten).	Bredere keten: producent, impo distributeur, eindgebruiker. Rest in beginsel voor iedereen.
Status voor Cr(VI)	Bestaand. Diverse Cr(VI)-verbindingen staan op de Annex XIV-lijst met sunset-data tussen 2015 en 2019.	In voorbereiding. ECHA heeft in groepsrestrictie voorgesteld voo verbindingen.

Instrument	Annex XIV: autorisatie	Annex XVII: restrictie
Aanpak SEEF	Bedrijven helpen bij het inventariseren of er Cr(VI) onder hun eigen autorisatie of die van hun leverancier wordt gebruikt.	Bedrijven informeren over de vo het voorstel en helpen bij voorb eventuele uitbreiding van restric

Annex XIV: het bestaande autorisatie-regime

Annex XIV van REACH is de autorisatielijst. Stoffen op deze lijst zijn aangemerkt als Substance of Very High Concern (SVHC) vanwege hun kankerverwekkende, mutagene, reprotoxische of milieugevaarlijke eigenschappen, of vanwege gelijkwaardige zorg. Een stof op Annex XIV mag na de zogenaamde sunset-datum niet meer op de Europese markt worden gebracht of worden gebruikt, tenzij de Commissie een specifieke autorisatie heeft verleend voor een omschreven toepassing.

Voor chroom-6 staan onder andere de volgende verbindingen op Annex XIV met de bijbehorende sunset-data:

Stof	Sunset-datum	Typische toepassing
Loodchromaat ($PbCrO_4$)	22 mei 2015	Pigment in coatings, kunsts
Loodsulfochromaatgeel en loodchromaatmolybdaatsulfaatrood	22 mei 2015	Pigment voor warme dekker coatings.
Chroomtrioxide (CrO_3)	21 september 2017	Galvanotechniek, oppervlak anodisatie aluminium.
Chroomzuren afgeleid van CrO_3 (oligomeren, mengsels)	21 september 2017	Galvanotechniek, oppervlak
Natriumchromaat (Na_2CrO_4)	21 september 2017	Tussenproduct, laboratoriu oppervlaktebehandeling.
Kaliumchromaat (K_2CrO_4)	21 september 2017	Laboratoriumchemicalie, sp industriële toepassingen.
Ammoniumdichromaat ($(NH_4)_2Cr_2O_7$)	21 september 2017	Specifieke industriële toepa
Kaliumdichromaat ($K_2Cr_2O_7$)	21 september 2017	Laboratoriumchemicalie, oppervlaktebehandeling.

Stof	Sunset-datum	Typische toepassing
Strontiumchromaat ($SrCrO_4$)	22 januari 2019	Anti-corrosief pigment voor aluminium (luchtvaart, mari

Bedrijven die deze stoffen na de sunset-datum nog willen gebruiken, moeten een autorisatie aanvragen of onder een autorisatie van hun leverancier vallen. De autorisatie geldt voor een specifieke toepassing en periode. Voor de actuele lijst, status en autorisaties verwijst SEEF naar het Annex XIV-register op echa.europa.eu.

Praktische consequentie voor de Nederlandse markt: deze stoffen circuleren niet meer vrij. Voor coatings die loodchromaat of strontiumchromaat bevatten en die voor 2015 of 2019 op installaties zijn aangebracht, geldt de autorisatie niet retroactief; die coatings zijn er, en het werk daaraan valt onder de Arbo-zorgplicht (zie de pagina ‘Wet- en regelgeving chroom-6 in Nederland’). Voor nieuwe materiaalstromen geldt dat fabrikanten en importeurs alternatieven moeten gebruiken, óf onder autorisatie moeten werken.

Annex XVII: de voorgestelde groepsrestrictie van 2025

Annex XVII van REACH is de restrictielijst. Restricties beperken of verbieden het op de markt brengen, gebruiken of vervaardigen van een stof in specifieke toepassingen of producten. Anders dan autorisatie werken restricties horizontaal: ze gelden in beginsel voor iedereen in de keten, niet alleen voor wie een specifieke toepassing heeft aangevraagd.

ECHA heeft in 2025 een dossier ingediend voor een groepsrestrictie onder Annex XVII voor zes Cr(VI)-verbindingen. Het voorstel beoogt het op de markt brengen en gebruiken van deze stoffen breder te beperken, met uitzonderingen voor specifieke industriële toepassingen waarvoor (op dat moment) geen alternatief beschikbaar is. Het voorstel is nog niet definitief: het doorloopt de wetenschappelijke beoordeling door de comités RAC (Risk Assessment Committee) en SEAC (Socio-Economic Analysis Committee), waarna de Europese Commissie een uiteindelijk besluit neemt. Tot dat besluit blijft de bestaande regelgeving onverkort van kracht.

Wat regelt het voorstel wel, en wat niet?

Een paar relevante kanttekeningen om verwarring te voorkomen:

- Het voorstel is geen totaalverbod. Voor toepassingen waar geen technisch en economisch haalbaar alternatief beschikbaar is, voorziet het voorstel in uitzonderingen, vergelijkbaar met

de autorisatie-systematiek.

- Restricties richten zich primair op het op de markt brengen en het gebruiken van de stof. Stoffen die procesmatig ontstaan tijdens bedrijf van een installatie (bijvoorbeeld in HT-omgevingen, zie pagina ‘Cr(VI) procesmatig ontstaan’) vallen niet zonder meer onder een Annex XVII-restrictie. De Arbo-zorgplicht blijft daar het primaire kader.
- Bestaande Annex XIV-autorisaties blijven van kracht zolang de Commissie geen nieuw besluit neemt. Annex XIV en Annex XVII zijn complementair, niet vervangend.
- De timing van het besluit is onzeker. RAC- en SEAC-procedures vragen typisch enkele jaren, gevolgd door besluitvorming bij de Commissie en een implementatietermijn voor de markt.

Wat betekent dit voor een Nederlandse werkgever?

Voor wie in Nederland werkt of laat werken op locaties waar Cr(VI) aanwezig is of kan ontstaan, brengen Annex XIV en het Annex XVII-voorstel een paar concrete punten met zich mee:

1. Inventariseer waar Cr(VI) in eigen processen, producten of inkooptromen voorkomt. Zowel inkoop van Cr(VI)-houdende grondstoffen (galvanotechniek, pigmenten, oppervlaktebehandeling) als bestaande coatings op installaties horen daarbij.
2. Controleer voor inkoop van Cr(VI)-houdende stoffen of de leverancier onder een geldige Annex XIV-autorisatie levert. Een SDS-blad alleen is geen sluitend bewijs; controle in het Annex XIV-register op echa.europa.eu geeft uitsluitsel over de geldigheid.
3. Volg de voortgang van het Annex XVII-voorstel. Bedrijven met een lange keten of complexe leverancierscontracten doen er goed aan alvast alternatieven te identificeren, zodat een eventuele restrictie niet tot stilstand leidt.
4. Voor materiaal dat van buiten de EU wordt geïmporteerd: REACH-verplichtingen rusten op de importeur. Een SDS-blad waarin Cr(VI) niet wordt vermeld, is geen sluitend bewijs van afwezigheid. SEEF heeft in de praktijk hoge Cr(VI)-concentraties aangetroffen in materiaal waarvoor de SDS dit ontkende. Voor zekerheid blijft analyse op het materiaal nodig.
5. Bestaande coatings en installaties met Cr(VI) blijven aanwezig. REACH-restricties richten zich op het op de markt brengen, niet op wat al in gebruik is. Voor onderhoud, sloop en demontage geldt onverkort de Arbo-zorgplicht uit pagina ‘Wet- en regelgeving chroom-6 in Nederland’.

Voorbeeldsituaties uit de praktijk

Drie typische vragen die SEEF voorbij ziet komen, en hoe REACH daarin uitpakt:

Een aluminium primer met strontiumchromaat

Strontiumchromaat staat sinds 22 januari 2019 op Annex XIV. Een primer met strontiumchromaat aanschaffen voor nieuwe productie kan na die datum alleen onder een geldige autorisatie van de fabrikant of de eindgebruiker. Voor bestaande aluminium constructies (luchtvaart, marine, oudere gevels) die al jaren met deze primer zijn gecoat, geldt dat de coating er is en blijft. Onderhoud en demontage vallen onder Arbo.

Galvanotechniek met chroomtrioxide

CrO_3 staat sinds 21 september 2017 op Annex XIV. Bedrijven in galvanotechniek werken sindsdien onder een specifieke autorisatie (vaak via een sectorconsortium zoals CTAC, voor zover die door de Commissie is verleend). Het werk gaat door, maar onder voorwaarden. Eindgebruikers verderop in de keten moeten controleren of zij onder die autorisatie vallen of een eigen aanvraag nodig hebben.

Procesmatig ontstaan Cr(VI) in een gasturbine of ketelinstallatie

Hier is REACH minder direct van toepassing. De Cr(VI) ontstaat in bedrijf, niet door inkoop van een Cr(VI)-houdende stof. Het Arbobesluit en de zorgplicht uit de Arbowet zijn het primaire kader. Voor de chemie en de aanpak zie de pagina ‘Cr(VI) procesmatig ontstaan in HT-omgevingen’.

Hoe SEEF werkgevers ondersteunt

SEEF combineert chemische analyse met advisering rond regelgeving. Voor REACH-vraagstukken specifiek:

- Analyse op materiaal wanneer een SDS niet sluitend is, om feitelijk vast te stellen of een product Cr(VI) bevat.
- Inventarisatie van Cr(VI) in bestaande installaties en coatings ter ondersteuning van RI&E en onderhoudsplanning.
- Inhoudelijk advies over de toepasbaarheid van Annex XIV en Annex XVII op een specifiek product, proces of materiaalstroom.
- Ondersteuning bij dossiervorming richting opdrachtgevers, arbodiensten en de Nederlandse Arbeidsinspectie.

SEEF werkt onder ISO/IEC 17025 en hanteert de gepatenteerde methode (WO2023219493) voor selectieve Cr(VI)-bepaling. Voor specifieke vragen over een product, leverancier of installatie is SEEF rechtstreeks bereikbaar via info@seefbv.com of +31 (0)85 047 05 74.

Bronnen en juridische verwijzingen

- REACH Verordening (EG) 1907/2006 van het Europees Parlement en de Raad. Bron: eur-lex.europa.eu.
- REACH Annex XIV (autorisatielijst): actuele lijst en autorisaties beschikbaar via echa.europa.eu/authorisation-list en echa.europa.eu/applications-for-authorisation.
- REACH Annex XVII (restrictielijst): actuele lijst beschikbaar via echa.europa.eu/substances-restricted-under-reach.
- ECHA-voorstel groepsrestrictie Cr(VI), 2025. Status, dossiers en publicatiedatums via echa.europa.eu/registry-of-restriction-intentions.
- Sunset-data Cr(VI)-verbindingen onder Annex XIV: zie publicatie van de specifieke entries in het Annex XIV-register, met name ECHA-publicatie 2013 (Pb-chromaten) en 2014 (CrO_3 en chroomzuren-derivaten, gepubliceerd 22-09-2014 in het Publicatieblad).
- Voor de plaats van REACH binnen het bredere Nederlandse Cr(VI)-regime, zie de pagina ‘Wet- en regelgeving chroom-6 in Nederland’ in deze kennisbank.

REACH-regelgeving wijzigt periodiek. Voor formele toepassing geldt altijd de actuele tekst en de actuele lijsten op echa.europa.eu en in het Publicatieblad van de Europese Unie.